

Banking & Finance | Avocații NNDKP au asistat clienții în finanțari de cca. 2,8 miliarde de euro, în ultimul an. Cele mai relevante au continuat să fie finanțările sindicalizate în care bănci din România au pus la dispoziția împrumutaților fonduri semnificative pentru capital de lucru. De vorba cu Alina Radu, Partener și Coordonator al practicii, despre particularitățile proiectelor, apetitul pentru finanțare, echipa și tendințele care se prefigurează

Mediul economic este într-o continuă schimbare, iar pulsul actual al economiei se simte foarte bine analizând activitatea practicilor de Banking & Finance din cadrul marilor firme de avocatură. Pentru a se putea dezvolta, pentru a-și redimensiona proiectele sau pentru a face față unor probleme intervenite ca urmare a noului context dominant la nivel internațional, companiile au nevoie de consultanța de specialitate, în urma căreia să identifice soluțiile cele mai bune pentru afacerea lor. Echipa NNDKP este una dintre cele mai active în acest domeniu, fapt evidențiat și de activitatea avocaților din ultimele 12 luni. Valoarea proiectelor în care aceștia s-au implicat în ultimul an a atins un nivel de aproximativ 2,8 miliarde euro.

Primele trei trimestre ale anului în curs au stat sub semnul diversității. Avocații NNDKP au fost implicați în mandate variate, de la dosare de finanțare și refinanțare, la proiecte de restructurare de datorii; de la proiecte ce au presupus asistența juridică și fiscală pentru lansarea de servicii bancare, servicii de plată sau alte servicii financiare, la aspecte de reorganizare la nivel de grupuri de societăți și transferuri de portofolii în sectorul financiar.

„Pentru a da o imagine de ansamblu, pe partea de finanțare, cele mai relevante au continuat să fie finanțările sindicalizate în care bănci din România au pus la dispoziția împrumutaților fonduri semnificative pentru capital de lucru. Exemple în acest sens sunt finanțarea de 347 milioane euro (acordată grupului Ameropa de către sindicatul format din Banca Comercială Română (BCR) și Raiffeisen Bank („*joint Initial Mandated Lead Arrangers*” și „*Bookrunners*”), împreună cu ING Bank N.V. Amsterdam – sucursala București și UniCredit Bank („*Mandated Lead Arrangers*”) și o altă finanțare de aproximativ 95 milioane euro acordată în echivalent lei unei companii industriale (într-un alt proiect, cu caracter confidențial)”, punctează [Alina Radu](#), Partener și Coordonator al practicii de Drept Bancar și Finanțări a NNDKP.

[Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.](#)

În plus, echipa **NNDKP** a continuat sa asiste în finanțari de achiziții de companii românești (pe segmentul de companii medii) active în industrii cum ar fi industria prelucrătoare și industria alimentară, dar și într-un număr foarte mare de tranzacții de finanțare transfrontalieră (finanțări la nivel de grupuri cu prezența multi-jurisdicțională și care au prezența în România). „Spre deosebire de anii trecuți, împrumuturile pentru dezvoltarea unor noi facilități de producție sau logistice au fost limitate la extinderea unor facilități existente, mai degrabă decât finanțarea unor proiecte de la zero”, precizează **Alina Radu**.

De asemenea, în 2022, a devenit semnificativă în activitatea **NNDKP** și partea de asistență pentru companii în vederea optimizării structurii de capital. Partenerul firmei de avocatură da ca exemplu asistența acordată companiei Aaylex în structurarea grupului de companii, consolidarea datoriilor bancare și finanțarea sindicalizată în valoare de aproximativ 470 milioane lei (facilitate multi-valută).

Totodată, există foarte mult interes din partea clienților pe care avocații îi asistă pentru sectorul serviciilor de plată și pentru servicii bancare și financiare oferite on-line, precum și pentru dezvoltarea de aplicații, platforme, parteneriate, care asigură accesul din ce în ce mai facil la astfel de servicii unei palete din ce în ce mai largi de clienți.

„O zonă care devine din ce în ce mai relevantă este zona de restructurare. Aș nuanța, spunând că vorbim de mai multe tipologii de proiecte – proiecte de revitalizare („turnaround”) în cazul companiilor care au dificultăți, dar care își reia afacerea și se re poziționează în piață, proiecte de restructurare care presupun găsirea unor soluții pentru probleme de lichiditate sau structurale care pot fi rezolvate între companie, furnizori, creditorii fără a apela la proceduri formale judiciare, sau proiecte care presupun asistarea în proceduri de restructurare preventivă. E o zonă în care echipa noastră este foarte activă, având oportunitatea de a lucra deja atât în proiecte naționale, cât și internaționale. Unul dintre cele mai interesante proiecte de restructurare este asistența acordată bancilor în restructurarea datoriilor unei companii active în sectorul energiei. Valoarea agregată a finanțărilor în care am asistat în ultimele 12 luni a fost, până la acest moment (luând în calcul atât tranzacțiile naționale, cât și cele internaționale), de aproximativ (în echivalent euro) 2,8 miliarde euro”, completează **Alina Radu**.

Particularitățile proiectelor de finanțare

Analiza proiectelor din portofoliul **NNDKP** oferă și o imagine legată de particularitățile mandatelor aflate, în 2022, pe masa de lucru a avocaților. Având în vedere facilitățile oferite prin intermediul programelor europene și guvernamentale, anul acesta consultanții au avut un număr mai mare de proiecte de finanțare cu garanții de stat. „Astfel de proiecte presupun revizuirea și corelarea documentației de finanțare cu documentația tipică emiterii garanțiilor de stat. Un aspect important este particularizarea necesară atunci când sunt tranzacții care implică un sindicat de bănci acționând printr-un agent de garantare”, precizează *Partenerul NNDKP*.

Avocatul mai spune că se observă din partea finanțatorilor un apetit mai ridicat pentru proiectele „verzi”. O atitudine similară au și companiile mari, multinaționalele. „Subiectul ESG („*Environment, Social, Governance*”) este un subiect care nu poate fi ignorat de nicio companie care vrea să rămână relevantă pe piață. Când vorbim despre ESG, vorbim despre respectarea unor standarde de protecție a mediului, de responsabilitate socială și guvernanta corporativă, pentru dezvoltarea unor afaceri durabile. Respectarea acestor standarde va deveni un factor important în luarea deciziilor de investiție și de finanțare de către investitori și finanțatori. Chiar dacă în

anumite momente poate parea ca cerințele ESG pierd din importanța în fața provocărilor aduse de războiul din Ucraina, de condițiile actuale macroeconomice și de pe piața energiei, apariția unor noi produse financiare și diferențierea deciziilor de investiție și finanțare pe aceste criterii se va intensifica”, argumentează **Alina Radu**.

În plus față de finanțarea unor proiecte verzi, un loc important îl va ocupa și finanțarea bazată pe criterii de performanță în ESG, cu consecința aplicării unor marje de dobândă redusă pentru companiile care reușesc să atingă țintele de performanță convenite („*sustainability-linked financing*”).

Opiniile unor profesioniști care ocupă poziții de top în departamentele juridice ale unor companii importante, pe platforma www.in-houselegal.ro. Urmărește teme dezvoltate de avocați sau membri ai comunității *In-houseLegal* și propune subiecte.

„Pentru moment, am fost implicați în proiecte transfrontaliere cu componenta de criterii de performanță ESG, dar acestea se vor extinde și în România. Aplicarea criteriilor ESG va avea ca efect transformarea multor companii, iar primele măsuri trebuie deja gândite și planificate, cu sprijinul avocaților și consultanților”, subliniază avocatul.

Pentru a beneficia de finanțare, o afacere trebuie să îndeplinească o serie de condiții, iar viabilitatea și sustenabilitatea proiectului sunt esențiale. „Sponsorul proiectului trebuie să poată să dovedească faptul că este un proiect viabil, care va genera o sursă de venit sustenabilă pentru rambursarea împrumutului. În plus, trebuie să dovedească atât existența unor fonduri pentru acoperirea unui procent din costurile proiectului, cât și capacitatea de a aduce fonduri suplimentare în caz de „*cost overrun*” (depașirea costurilor estimate și bugetate pentru realizarea proiectului N.R.)”, detaliază Partenerul **NNDKP**.

În ceea ce privește finanțarea proiectelor din zona imobiliară, „vedete” pentru mult timp ale economiei, **Alina Radu** punctează faptul că atunci când circumstanțele se schimbă și nu mai suntem pe un trend de creștere economică, finanțarea continuă să se acorde pentru proiecte care își dovedesc viabilitatea, inclusiv în sectorul imobiliar. „Am lucrat anul acesta la proiecte de finanțare pentru sectorul imobiliar, inclusiv pentru dezvoltarea unui proiect rezidențial. Parerea mea este că, în circumstanțele actuale, particularitățile proiectului/companiei ce solicită finanțare sunt foarte relevante, mai degrabă decât industria. Sigur că industria este foarte importantă, dar există factori semnificativi de diferențiere între companiile active într-o industrie. În 2022 nu am avut proiecte de finanțare de achiziții de proiecte imobiliare, dar am asistat fie bancile, fie dezvoltatorul imobiliar, în legătură cu finanțări acordate pentru dezvoltarea sau extinderea unor proiecte imobiliare, în mare parte în sectorul rezidențial și retail. De asemenea, nu pot să nu menționez interesul investitorilor și finanțatorilor pentru domeniul energiei și energiei verzi”, adaugă expertul **NNDKP**.

Un alt domeniu foarte activ este digitalizarea, care presupune aspecte diverse: modalitatea de încheiere a contractului fără prezența fizică (exclusiv prin proceduri online), aspecte de protecția datelor personale, aspecte ce țin de aplicarea legislației de prevenire a spălării banilor și combaterii finanțării terorismului și efectuarea procesului de cunoaștere a clienței la distanță, modalitățile de aplicare a cerințelor de securitate și autentificare strictă, modalitățile de exprimare a consimțământului pentru diverse tipuri de operațiuni.

„Sunt în continuare multe aspecte de interpretare în acest domeniu, mai ales când aplicăm prevederile la situațiile concrete care pot apărea. Proiectele de acest tip necesită o foarte bună cunoaștere atât a legislației și ghidurilor și opiniilor emise de autoritățile europene, cât și a legislației și practicii autorităților și instanțelor judiciare românești

”, considera avocatul interviuat de *Biz* **Lawyer**.

Practica de *Banking & Finance* a fost implicata și în mandate de restructurari/refinanțari, un procent între 15% - 20% fiind dedicat acestei zone. **Alina Radu** considera ca procentul acesta ne arata ca deocamdata se mențin condițiile normale de afaceri și încă nu se vad semnele unei recesiuni. „Este însă probabil ca în anul urmator lucrurile sa se schimbe, în funcție de circumstanțele macroeconomice, situația la nivelul UE și la nivelul partenerilor comerciali principali ai economiei românești. Situațiile pot fi diverse, de la companii care au nevoie de revitalizare („*turnaround*”), la companii ce necesita restructurare preventiva pentru a evita intrarea în proceduri de insolvență. Având în vedere scaderea numarului de judecatori și prelungirea termenelor acordate pentru procedurile derulate prin intermediul instanțelor, procedurile de restructurare out of court se pot dovedi mult mai eficiente. Din experiența pe care o avem în procese de acest tip, este important ca situațiile ce necesita remediere sa fie identificate cât mai devreme pentru a avea mai multe opțiuni în vederea redresării companiei”, avertizeaza avocatul.

[Intra pe portalul de concurența pentru mai multe articole referitoare la proiectele avocaților din aceasta arie de pra](#)

Spre deosebire de anii anteriori, atunci când echipa **NNDKP** a asistat într-o serie de proiecte de finanțare a construcțiilor de nave maritime și de achiziție de nave de zbor, precum și în tranzacții de leasing de aparate de zbor, în ultimele 12 luni nu a mai avut proiecte de acest tip. „Anul acesta, din ceea ce am vazut noi, au fost mai degraba achiziții în sectorul public decât în sectorul privat, colegii noștri din practica de achiziții publice fiind implicați în derularea unor astfel de proceduri de partea ofertantului”, subliniaza **Alina Radu**.

Diversitatea proiectelor în care este implicata echipa de *Banking & Finance* este evidenta. Avocații ofera asistența de specialitate în mandate complexe, iar printre ele regasim și tranzacții cu portofolii neperformante. Anul acesta, asistența acordata de **NNDKP** a fost în proiecte de transfer de portofolii de credite performante între instituții financiare.

Despre echipa și proiecte finalizate cu succes

Alina Radu amintește faptul ca multe dintre proiectele de finanțare începute anul acesta de echipa **NNDKP** s-au finalizat cu succes sau sunt în curs de finalizare. „A existat o singura excepție – o finanțare ce ar fi urmat sa fie acordata unei companii pentru plata unor datorii fiscale acumulate, o tranzacție în care nu s-au putut da finanțatorului suficiente garanții pentru rambursarea creditului. Proiectul a fost însă foarte interesant, implicând și aspecte de restructurare a datoriilor fiscale și interpretarea prevederilor legale relevante”, menționeaza avocatul.

Printre proiectele finalizate cu succes regasim asistența juridica acordata Bancii Comerciale Româna S.A. (BCR) și Raiffeisen Bank SA, în calitate de Aranjori Principali Mandatați Inițial și Bookrunners, împreuna cu ING Bank N.V. Amsterdam – Sucursala București și UniCredit Bank S.A., în calitate de Aranjori Principali Mandatați, BCR având și rol de Agent în legatura cu Documentația, Agent de Facilitate și Agent de Garanție, [pentru finanțarea capitalului de lucru pentru grupul elvețian Ameropa în valoare de 347 milioane de euro](#). Echipa **NNDKP** a fost formata din **Valentin Voinescu**, *Partener*, **Alexandru Ciambur**, *Asociat Senior*, si **Catalina Dan**, *Asociat*.

În aceeași categorie se înscrie și asistența juridica acordata bancilor într-un proiect confidențial ce a implicat acordarea unei sume de aproximativ 95 milioane euro (în echivalent lei) pentru finanțare capital de lucru, cu garanție de stat. Proiectul a avut un grad de complexitate ridicat din cauza necesității de corelare a documentației de finanțare sindicalizata LMA cu cerințele documentației ce sta la baza garanției de stat, în contextul existenței

unei structuri complexe de ipotecă asupra bunurilor societății. Echipa firmei de avocatură a fost formată din **Alina Radu, Partener, Catalina Dan, Asociat**.

De asemenea, **NNDKP** a acordat asistența juridică unei banci din România într-un proiect ce a implicat acordarea de facilități de peste zece milioane de euro pentru scopuri multiple, în legătură cu achiziția unei societăți active în industria prelucrătoare și a achiziției de active de către compania țintă. **NNDKP** a oferit asistența completă bancii în legătură cu documentația de finanțare, aspectele de structurare și încheierea simultană a tranzacției financiare și a achiziției. Echipa de avocați a fost formată din **Alina Radu, Partener, Alexandru Ciambur, Asociat Senior, Catalina Dan, Asociat** și **Ioana Alexandru, Asociat**.

„Deși multe dintre proiectele în care am fost implicați au avut elemente ridicate de complexitate, prima poziție o ocupa [asistența juridică acordată AAylex ONE pentru unificarea împrumuturilor existente ale companiei în cadrul aceluiași aranjament sindicalizat](#), ulterior unui proces de consolidare și optimizare la nivel de grup, care a presupus fuziunea a 16 societăți într-o singură companie, AAylex ONE. **NNDKP** a acordat asistența societății AAylex în tot procesul de transformare a grupului și de-a lungul întregului proces de sindicalizare, asigurând consultanța cu privire la structurarea, negocierea și încheierea documentației. Ne așteptăm ca în viitor să se deruleze proiecte similare, având în vedere gradul de dezvoltare și maturizare a companiilor antreprenoriale românești. Echipa noastră a fost formată din **Valentin Voinescu, Partener, Razvan Vlad, Partener, Alexandru Ciambur, Asociat Senior, și Catalina Dan, Asociat**”, susține Alina Radu.

Dintre proiectele în derulare la acest moment, cele mai interesante sunt cele de reorganizare a activităților și datoriilor grupurilor de societăți, precum și cele legate de restructurare, acestea presupunând o arie largă de aspecte ce trebuie analizate, integrate și corelate. În aceste mandate, echipa axată pe practica de *Banking & Finance* lucrează împreună cu colegii consultanți fiscali, precum și cu consultanți financiari sau de business. Dosarele de acest tip, necesită și înțelegerea particularităților industriei și activităților companiilor implicate.

Interesante sunt proiectele care implică parteneriate între companii de tehnologie și instituții bancare și financiare, precum și oferirea de diverse servicii prin intermediul platformelor online, în care este necesară avocații să înțeleagă modelele și mecanismele implicate, pentru a le putea califica juridic.

„Sunt foarte mândra de echipa noastră specializată în domeniul financiar, bancar, servicii financiare și de plată și piețe de capital. Este o echipă bine consolidată, în care am încercat să combinăm experiența și maturitatea, energia și entuziasmul, curiozitatea, spiritul analitic, cunoștințele și creativitatea, și să armonizăm cunoștințele profunde de drept cu înțelegerea clară a perspectivei comerciale și a celei practice. Alături de mine, în echipă îi avem pe: **Valentin Voinescu, Partener, Alexandru Ciambur, Asociat senior, Catalina Dan, Asociat, Ioana Alexandru, Asociat, Cristina Boștean, Asociat junior** (în ordinea în care s-au alăturat echipei). Atât eu (în cei 25 de ani de avocatură), cât și Valentin (care la rândul lui are 18 ani de experiență) am fost formați pe o piață efervescentă, în continuă dinamică și schimbare, având șansa de a lucra în proiecte care ne-au permis să obținem o privire de ansamblu și o viziune integrativă. Avem o experiență vastă în tranzacții de finanțare (asistența atât pentru banci, fonduri de private equity, cât și pentru companii), proiecte de restructurare, precum și în ceea ce privește aspectele cheie în organizarea și activitatea bancilor, instituțiilor financiare nebankare, instituțiilor de plată și emitente de monedă electronică, și aspectele de reglementare și conformitate în sectorul bancar și cel financiar. Valentin este și membru în Board-ul Turnaround Management Association Romania (*TMA*) fiind pasionat în egală măsură și de proiectele de revitalizare (*turnaround*) și restructurare. Colegii noștri mai tineri sunt foarte talentați, foarte prompti și deschiși să înțeleagă cum putem aduce valoare adăugată în munca noastră de avocați. Ei sunt implicați în toate proiectele relevante ale practicii noastre, pentru a avea o viziune cât mai largă asupra tipologiei proiectelor, conexiunii dintre acestea și alte arii de specialitate, contextului economic și juridic. Sunt niște avocați în care am mare încredere, încredere dobândită din lucrul împreună pe o arie vastă de proiecte”, a subliniat, în încheiere, **Alina Radu**.

[*Intra pe LadyLawyer.ro și afla mai multe despre activitatea, preocupările și proiectele doamnelor avocat din cele mai importante firme de pe piața locală*](#)